

Ο ΠΕΡΙΚΛΗΣ ΚΑΙ ΤΟ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΚΟ ΠΟΛΙΤΕΥΜΑ

ΤΟ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΚΟ ΠΟΛΙΤΕΥΜΑ ΣΤΑΘΕΡΟΠΟΙΕΙΤΑΙ – Ο ΠΕΡΙΚΛΗΣ

Δύο ανταγωνιστικά πολιτικά κόμματα
επικρατούν στην πολιτική ζωή της Αθήνας, μετά
τη λήξη των περσικών πολέμων:

Το αριστοκρατικό και

Το δημοκρατικό

Με την οργάνωση του Κλεισθένη, το πολίτευμα
γίνεται όλο και πιο δημοκρατικό.

Ακόμα και τα πιο ισχυρά πρόσωπα,
υποτάσσονται στη θέληση του συνόλου.

Η παλιά γενιά των πολιτικών
παραμερίζεται: ο **Μιλτιάδης** πεθαίνει στη
φυλακή και ο **Θεμιστοκλής** στην εξορία.

Η νέα γενιά υποτάσσεται στα νέα
δεδομένα: ο **Κίμωνας** παρότι
εξοστρακίζεται το 461 π.Χ. επιστρέφει
μόλις η πατρίδα τον καλεί και
αναλαμβάνει την πολιορκία της Σαλαμίνας
της Κύπρου, όπου και νικά, χάνοντας τη
ζωή του.

Ο Περικλής καταγόταν από τους
Αλκμεωνίδες και υπήρξε μαθητής του
Αναξαγόρα.

Μπαίνει στον πολιτικό στίβο στο πλευρό
των δημοκρατικών και του ηγέτη τους

Εφιάλτη, όταν καταφέρνουν να
εξοστρακίσουν τον Κίμωνα, κατηγορώντας
τον για την ανάμειξή του στην επανάσταση
των Μεσσηνίων ειλώτων στη Σπάρτη.

→ Από την εποχή που ο Κλεισθένης έκανε τις μεταρρυθμίσεις, το **508 π.Χ.** και μέχρι το **462 π.Χ.** οι αρχηγοί των μεγάλων αριστοκρατικών οικογενειών της Αθήνας ρύθμιζαν την πολιτική ζωή, γιατί ακόμη η εξουσία ήταν κυρίως στα χέρια των αριστοκρατών.

Περικλής: ανήκε στην **ισχυρή οικογένεια** των **Αλκμεωνιδών**.

Ο **πατέρας** του **Ξάνθιππος** ήταν ναύαρχος στη μάχη της Μυκάλης.

Η **μητέρα** του **Αγαρίστη** ήταν ανιψιά του Κλεισθένη.

Υπήρξε **μαθητής** του φιλοσόφου **Αναξαγόρα**.

→ Από τη δολοφονία του Εφιάλτη και ως το θάνατό του το 429 π.Χ. ο Περικλής ήταν ο σπουδαιότερος πολιτικός της Αθήνας.

Μόλις παίρνουν την εξουσία οι δημοκρατικοί, στρέφονται κατά της εξουσίας των αριστοκρατών. Πολύ σύντομα οι δημοκρατικοί καταφέρνουν να **αφαιρέσουν** από τον **Άρειο Πάγο**, το σύμβολο του συντηρητισμού, κάθε πολιτική εξουσία και το προνόμιο να απονέμει δικαιοσύνη.

Όταν δολοφονείται ο Εφιάλτης,
αρχηγός του δημοκρατικού κόμματος
αναλαμβάνει ο Περικλής,
ο οποίος εφαρμόζει το δικό του
πολιτικό πρόγραμμα.

**Στόχος του : ισότητα για όλους και
ταυτόχρονα άνετη ζωή.**

Εφαρμογή του πολιτικού προγράμματος μπέδωση της δημοκρατίας

- Ισότητα όλων των πολιτών.
- Δυνατότητα για όλους να διάγουν μια άνετη ζωή.

Εξαιρούνται:

- ✓ Οι μέτοικοι,
- ✓ Οι δούλοι,
- ✓ Οι πολίτες συμμαχικών πόλεων.

1) Καθιερώνει τη **μισθοφορία**, δηλαδή την οικονομική ενίσχυση των φτωχότερων στρωμάτων, ώστε να παίρνουν όλοι μέρος στις συνεδριάσεις της Εκκλησίας του Δήμου και να ασκούν τα πολιτικά τους δικαιώματα.

2) Όλοι οι Αθηναίοι πολίτες
ακόμα και οι πιο φτωχοί
μπορούσαν να καταλαμβάνουν
δημόσια αξιώματα.

3) Οργανώνει την κατασκευή
μεγάλων δημόσιων έργων
ανοικοδόμησης,
ώστε να καταπολεμηθεί η ανεργία
και να υμνηθεί η δόξα της Αθήνας.

4) Καθιερώνει το θεσμό
των **θεωρικών χρημάτων**:
η πόλη πληρώνει το εισιτήριο
των απόρων για το θέατρο.

Φτάνει πλέον για την Αθήνα μια περίοδος
ειρήνης και ηρεμίας:

A) Η Ειρήνη Καλλία εξασφαλίζει την ειρήνη
με τους Πέρσες και την απόλυτη κυριαρχία
της Αθήνας στο Αιγαίο.

B) Η Τριαντακονταετής ειρήνη
(Τριακοντούτεις Σπονδαί) εξασφαλίζει την
ειρήνη με τους Σπαρτιάτες, οι σχέσεις με
τους οποίους ήταν ταραγμένες.

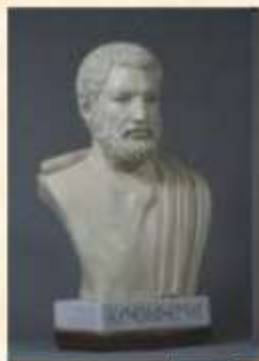
Η Αθήνα πλέον ασχολείται
απερίσπαστη με την υλοποίηση
ενός μεγάλου
πολιτιστικού,
καλλιτεχνικού και
παιδευτικού οράματος.

Ειρήνη με τους Πέρσες (Καλλίειος)

Τριακοντούτεις σπονδαί (Ειρήνη με τους Σπαρτιάτες)

↓
Υλοποίηση ενός υψηλού πολιτιστικού, καλλιτεχνικού και παιδευτικού οράματος.

Ο ΚΛΕΙΣΘΕΝΗΣ ΘΕΜΕΛΙΩΝΕΙ ΤΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

ΚΛΕΙΣΘΕΝΗΣ

**ΑΘΗΝΑΙΟΣ ΜΕ
ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΚΕΣ ΙΔΕΕΣ**

ΜΕΤΕΔΩΣΕ
ΣΤΟΥΣ ΠΟΛΙΤΕΣ
ΤΟ ΑΙΣΘΗΜΑ ΤΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ
ΔΗΛΑΔΗ
ΤΗΣ ΔΥΝΑΜΗΣ
ΠΟΥ ΕΧΕΙ Ο ΛΑΟΣ

ΟΣΤΡΑΚΙΣΜΟΣ
ΜΕΤΡΟ ΓΙΑ ΝΑ ΑΠΟΤΡΕΨΕΙ
ΤΗΝ ΕΠΙΚΡΑΤΗΣΗ ΚΑΠΟΙΟΥ
ΤΥΡΑΝΝΟΥ
ΚΑΙ ΝΑ
ΕΞΑΣΦΑΛΙΣΕΙ
ΤΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

**ΧΩΡΙΣΕ ΤΟΥΣ ΠΟΛΙΤΕΣ
ΣΕ ΔΕΚΑ ΦΥΛΕΣ**

ΜΕ ΙΔΙΑ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΑ
ΕΙΤΕ ΗΤΑΝ ΦΤΩΧΟΙ
ΕΙΤΕ ΠΛΟΥΣΙΟΙ

**ΒΟΥΛΗ
ΤΩΝ ΠΕΝΤΑΚΟΣΙΩΝ**
ΚΑΘΕ ΦΥΛΗ ΕΞΕΛΕΓΕ
50

ΒΟΥΛΕΥΤΕΣ
(10X50=500)
ΑΠΟΦΑΣΙΖΑΝ ΓΙΑ ΤΑ
ΘΕΜΑΤΑ ΠΟΥ ΘΑ
ΣΥΖΗΤΙΟΝΤΑΝ
ΣΤΗΝ ΕΚΚΛΗΣΙΑ ΤΟΥ ΔΗΜΟΥ

ΕΚΚΛΗΣΙΑ ΤΟΥ ΔΗΜΟΥ
Η ΣΥΝΕΛΕΥΣΗ
ΤΩΝ ΠΟΛΙΤΩΝ
ΤΗΣ ΑΘΗΝΑΣ
ΠΟΥ ΜΕΤΑ ΑΠΟ ΣΥΖΗΤΗΣΗ
ΚΑΙ ΨΗΦΟΦΟΡΙΑ
ΕΠΑΙΡΝΑΝ ΤΙΣ ΣΗΜΑΝΤΙΚΕΣ
ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ

Μέχρι το 462 π.Χ., οπότε ανέλαβε την εξουσία ο Περικλής, το πολίτευμα της Αθήνας, λειτουργούσε σύμφωνα με τη μεταρρύθμιση που είχε κάνει ο Κλεισθένης.

Στη συνέχεια όμως, εξελίσσεται:

Διευρύνεται η λαϊκή συμμετοχή και όλη η εξουσία ασκείται πλέον από το Δήμο.

ΕΚΚΛΗΣΙΑ ΤΟΥ ΔΗΜΟΥ

Είναι πλέον το κυρίαρχο σώμα.

Μέλη της είναι όλοι οι ελεύθεροι πολίτες
της Αττικής.

Στις συνεδριάσεις κάθε πολίτης μπορεί να
εκφράσει ελεύθερα τη γνώμη του.

Οι αποφάσεις της Εκκλησίας καθορίζουν
την πορεία της πολιτείας σε όλους τους
τομείς.

Εκκλησία του δήμου

Η Εκκλησία του Δήμου ήταν η κύρια δημοκρατική συνέλευση στην αρχαία Αθήνα, και πραγματοποιούνταν στο λόφο της Πνύκας, στην Αγορά ή στο Θέατρο του Διονύσου. Η συνέλευση ήταν ανοιχτή σε όλους τους άρρενες πολίτες (που είχαν πολιτικά δικαιώματα) με ηλικία μεγαλύτερη των 18 ετών, και καθιερώθηκε από τον Σόλωνα το 594 π.Χ.. Κατά τον 5ο αιώνα π.Χ. έως και 43.000 Αθηναίοι πολίτες συμμετείχαν στη διαδικασία των αποφάσεων της Αθηναϊκής δημοκρατίας.

ΒΟΥΛΗ ΤΩΝ ΠΕΝΤΑΚΟΣΙΩΝ

Εκλέγεται από την Εκκλησία του Δήμου, με
θητεία ενός έτους.

Οι αρμοδιότητές της έχουν αυξηθεί:

Προετοιμάζει τα κείμενα των νόμων
(**προβούλευμα**) που ψηφίζει ή απορρίπτει
η Εκκλησία, μετά από συζήτηση.

Ο Άρειος Πάγος δεν έχει το δικαίωμα να
ελέγχει τη Βουλή.

ΕΝΝΕΑ ΑΡΧΟΝΤΕΣ - ΔΕΚΑ ΣΤΡΑΤΗΓΟΙ

Οι Εννέα Άρχοντες, δεν εκλέγονται πια, αλλά κληρώνονται. Το αξίωμά τους είναι μόνο διακοσμητικό.

Οι Δέκα στρατηγοί, είναι πλέον οι ανώτατοι άρχοντες. Έργο τους:

- Εσωτερική ασφάλεια της πόλης
- Σχεδιασμός εξωτερικής πολιτικής
- Διοίκηση στρατού και στόλου

ΑΡΕΙΟΣ ΠΑΓΟΣ

Χάνει πολλές από τις παλιές
εξουσίες του.

Τώρα πια δικάζει μόνο για φόνο εκ
προμελέτης και εμπρησμό

ΗΛΙΑΙΑ

Οι 6.000 δικαστές της εκλέγονται
με θητεία ενός έτους από την
Εκκλησία.

Χωρίζεται σε 10 τμήματα, ένα για
κάθε φυλή, με συγκεκριμένες
αρμοδιότητες ανά τμήμα.

ΠΟΛΙΤΙΚΑ ΜΕΤΡΑ ΣΟΛΩΝΑ	ΠΟΛΙΤΙΚΑ ΜΕΤΡΑ ΚΛΕΙΣΘΕΝΗ	ΠΟΛΙΤΙΚΑ ΜΕΤΡΑ ΕΦΙΑΛΤΗ ΠΕΡΙΚΛΗ
Διεύρυνση ρόλου της Εκκλησίας του Δήμου	Δημιουργία 10 φυλών	Κυρίαρχο σώμα η Εκκλησία του Δήμου Κατάργηση εξουσιών του Άρειου Πάγου
Βουλή Τετρακοσίων	Βουλή Πεντακοσίων	Ενδυνάμωση Βουλής Πεντακοσίων.Καθολική συμμετοχή σε αξιώματα
Στέρηση δικαιωμάτων σε όσους δεν συμμετείχαν στα κοινά	Δέκα στρατηγοί	Ανώτατοι άρχοντες οι Δέκα Στρατηγοί
Στα αξιώματα μετέχουν οι ανώτερες τάξεις	Κυρίαρχο σώμα η Εκκλησία του Δήμου	Οι Εννέα Άρχοντες γίνονται διακοσμητικοί
Διατήρηση της πολιτικής εξουσίας του Άρειου Πάγου	Οστρακισμός	

Η Αθηναϊκή Πολιτεία φυσικά,
χρειαζόταν χρήματα,

για να συντηρήσει το στόλο της, για να
οργανώσει μεγαλοπρεπείς γιορτές, για
να ανεβάσει θεατρικές παραστάσεις,
για να στείλει απεσταλμένους σε
πανελλήνιες γιορτές.

Με ένα έξυπνο φορολογικό σύστημα, τις **ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΕΣ**, υποχρέωνε τους πιο πλούσιους Αθηναίους να προσφέρουν χρήματα. Αυτό τους εξυπηρετούσε γιατί τους πρόσφερε σημαντική δημόσια προβολή, ενώ οι αρχές της πόλης τους τιμούσαν ιδιαίτερα: τους έδιναν την άδεια να στήσουν ένα αναμνηστικό μνημείο, αν η ομάδα τους νικούσε σε κάποιο αγώνα.

Σημαντικότερες λειτουργίες ήταν:

➤ Η **τριηραρχία** → δαπάνες για τη συντήρηση του στόλου.

➤ Η **χορηγία** → δαπάνες για την πραγματοποίηση μιας παράστασης σε δραματικούς αγώνες.

➤ **Η εστίαση** → δαπάνες για την παροχή γεύματος σε μέλη της φυλής, κατά τη διάρκεια εορτών ή αγώνων .

➤ **Η γυμνασιαρχία** → δαπάνες για τη διατροφή και την εκγύμναση αθλητών που θα έπαιρναν μέρος σε γυμνικούς αγώνες.

(γυμνικοί ήταν οι αγώνες που γίνονταν σε στάδια, γυμναστήρια και παλαίστρες)